

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 16 frt. || Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. || Egy hónapra helyben . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnep napokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép utca 88. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 80 kr.

Nyilvántartási cikkek

garmond sora után 20 kr. ázetendő.

Modern Pilátus.

Hadd hulljon a férgesse — tartja a példaszó.

Tisza Kálmán nem mert belenyulni a darázs-fészekbe, s úgy okoskodott, miért haragította ő maga ellenében azokat a férfiakat, a kiket ő juttatott politikai szerepekhez, jobb lesz ezt a dolgot ideiglenesen Baross Gáborra bízni, ő jól ért a takarítás mesterségéhez. A vasúti alkalmazottak között szerencsés seprést vitt végbe; ergő leghivatottabb arra is, hogy a főispánokat is eltegye láb alól.

Napok óta foly a tisztogatás munkája.

Ó felsége a király „a magyar belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. közmunka- és közlekedési miniszter előterjesztésére” nyakra-főre küldi el a magukat lejárt vagy lejártot főispánokat és ültet be újakat a kiürített székekre.

A nemzet pedig s bizonyára maguk a jobbára minden apróság nélkül elmenesztett főispánok most a felett tündöklő, mi az oka valójában e példátlanul erőlyes purifikációnak, és miért van e művelet elvégzése épen egy ideiglenes belügyminiszterre bízva.

Mert hát tudvalevő dolog, hogy a főispánok ma napság nem egyebek, mint a kormány belső bizalmasai vagy is a hatalom ellenőrző közegei szemben az önkormányzati életműködéssel. A főispánoknak tehát olyan embereknek kell lenniök, a kik elsősorban a belügyminiszter teljes bizalmát bírják, s a kikre a belügyminiszter az állami ellenőrzés földadatait egész nyugodtsággal bízhatja.

Azt is tudni lehet, hogy Magyarországnak ez idő szerint belügyminisztere nincsen. Baross Gábor csak ideiglenesen dirigál.

Már most azt is tudni szeretnők, hogy Baross Gábor kinek részére requirálja az új főispánokat — és kinek kedvéért meneszteti a régieket.

Tudni szeretnők, hogy a leendő belügyminiszter egyetért-e Baross Gáborral, s azokban a férfiakban, a kiket főispáni székekre ültet megbízik-e majd az új belügyminiszter, vagy pedig akkor egy újabb generális purifikáció fog végrehajthatni?

Hogy mind ezen kérdések megfontoltattak-e a kormány által mikor Baross Gábort a tömeges főispán változá-

sok keresztül vitelével megbízták — azt nem tudjuk, annyit azonban tudunk lehet, hogy ez a váratlan purifikáció így végrehajtva céltalan és meddő foglalkozás, mert e műveletben valamely állandóbb természetű irányzatot nem vagyunk képesek felfedezni.

Ez a művelet ily alakban és ez időben végrehajtva, alig különbözik egy hirtelen támadt szeszélytől. Már pedig a magyar közigazgatásba befészkelte korrupciót ily gyógyszerrel kiirtani nem, legfennebb elmérgesíteni lehet.

Nem az ellen szólunk mi, hogy alkalmatlannak találta főispánok ne távolítsanak el állásaikról, hanem az ellen, hogy a korrupció fekélye ne terjesztessék ki a közigazgatási organismusokban, s a megyék és városok önkormányzati élete ne zavartassék fel minduntalan ilyenmő céltalan válságokkal.

Mert meg kell csak gondolni a dolgot úgy amint van. Baross Gábor kinevez egy csomó új főispánt. Azután a király majd nevez ki egy új belügyminisztert, a ki esetleg olyan ember lesz, hogy a Baross által kinevezett főispánokban nem bízik meg, s velők kormányozni nem kíván.

Már most az új miniszternek jussa lesz e bizalmi állásokra saját bizalmi embereit helyezni. Kezdődik tehát előről a főispán menesztés és új főispán beállítás művelete.

Hát akkor mért kellett ugyan ezt a műveletet ideiglenesen hajtani végre; mert nem járt el Tisza e kérdésben is nyíltan?

Miért bujkál a Baross Gábor háta megett; miért seprtet mással ott, ahol maga halmazta fel a szemetet?

Mert az lett volna az egyenes és correct eljárás, hogy először neveztesse ki valakit véglegesen belügyminiszterre! s azután erre bizza a purifikációt, mert Baross csak ideiglenesen felölös a maga dolgaiért és egy utána következő belügyminiszter elhatározási és cselekvési szabadságát nem korlátozhatja.

Ha pedig Tisza akar belügyminiszter lenni — akkor vegye ő a kezébe a seprőt és tisztogasson ő, mert a saját teremtményeiről van szó.

Ugy látszik a sült gesztenyét kapartatja ki Baross Gáborral s ő mossa a kezét — mint Pilátus hajdanában.

Politikai hir.

Átalakítás a miniszteriumban. A képviselőház pénzügyi bizottsága, W. Hermann Mór elnöke alatt tegnap d. e. 11 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette az 1847 — 48 III. tcz. 14. §-ának módosításáról szóló törvényjavaslatot. Hegedűs Sándor előadó ismertette a javaslat elfogadása révén a kormányzati ágak felosztásában várható változást, helyeseite az alap gondolatot, de azon eszmének adott kifejezést, hogy az iparügyek helyesebben fejleszthetők kapcsolatban a földművelésügygel. Mudrony Soma, Darányi László, Harkányi Frigyes, Horánszky Nándor, Dániel Ernő, Dessewffy Aurél szölk azután, a javaslatot mind elfogadva. Nyilatkozott a javaslatra nézve Tisza Kálmán miniszterelnök, különösen azt hangsúlyozva, hogy az új beosztás czél szerűbb a régivel, de az egyes kormányzati ágak közt a határvonalat szorosan meghuzni soha nem lehet, minden egyes tárca érdeke összefügg úgy szolva a többivel mint s a cabinet solidaris felelőssége szolgál legjobb biztosítékul, hogy minden érdek megtalálja a kellő tekintetbe vételt. Arra nézve is nyilatkozott a miniszterelnök, hogy a tárcák új beosztása nem fog a költségparódissal járn. Szólt ezután gr. Szapáry Gyula földművelési s Baross Gábor közlekedési miniszter, részletesen mutatva ki, hogy a tervezett új beosztás előnyére lesz a közszolgálatnak, s nem fog új kiadásokat okozni. Ezután a javaslat új általánosságban mint részleteiben elfogadtatták.

Egyveleg.

Antisemitizmus. Bécsben a községtanács ülésén az új antisemita képviselők hívei nagy botrányt csaptak. Csak hosszabb idő múlva sikerült a nyugalmat helyreállítani és a tanácskozást megkezdeni. A hivatalosolgákat, a kik a rendet helyreállítani akarták, zsidók rabszolgáinak nevezték.

Diplomatia és kiállítás. Párisban a diplomáciai testület elhatározta, hogy a kiállítás ünnepélyeken részt nem vesz. A nagyhatalmak képviselői elutaznak, a mi a francziáknak különben nem okoz nagy fejfájást.

Boulangier hanyatlók. Boulangier fogadtatása Londonban válságos állapot volt. A szék komoly felhívást intéz Boulangierhez, hogy mondjon le mindenről, a mi a kormányt esetleg kellemetlenségeket okozhatna.

Külföld.

Zavargás Lengyelországban.

A múlt héten Orosz-Lengyelország lublini kormányzóságában igen nagy arányú parasztdzúljások voltak, melyek elfojtására katonai erőt kellett alkalmazni. A 37. számú dragonyos ezredet rendelték ki, mely formális csatákat vívott a zendülőkkel, kik közül több százan megsebesítettek. A foglyok száma is roppant sok. Huszonegy parasztot a héten lánczra verve

Varsóba szállítottak, hol hadi törvényszék elé állítottak. Az orosz hivatalos lap szerint a zendülésre a földesurak s a parasztok közötti viszály adott okot s az esetnek nincs politikai jelentősége. Más részről azonban azt hiszik, hogy ez a mozgalom is mint sok más parasztdzúljás, mely Oroszországban oly gyakori, nihilista bujtogatásokkal áll kapcsolatban.

A román trónörökös.

Károly király Románia diplomáciai képviselői által az összes európai udvarokkal hivatalosan közölte Ferdinánd hohenzollerni hercegnek trónörökössé történt proklamálását és külsőben álló Romániába érkezését. Ferdinánd herceg, ki ezidő szerint Berlinben időzik, Bukarest felé utközben Bécsben is fog pár napot tölteni.

A pápa világi hatalma.

A katolikusok kongresszusa szerdán ült össze; 17 főpap és körülbelül 1600 személy helyeslő nyilatkozatokat intézett a madridi püspökhöz. A székesenyházban tartott szónoklatban a pápa világi hatalma helyreállításának szükségessége proklamáltatták. A kongresszus első ülését a munkaprogram megállapítására fordították. A pápához intézendő felirat a világi hatalom helyreállítására érdekében egyhangulag elfogadtatták.

Szerb dolgok.

A „Times”-nek azt jelentik, hogy Milán királynak sikerült Theodozius metropolitát arra bírnia, hogy ne mondjon le éléről. Ennek következtése volt az, hogy az agg főpap kijelentette, hogy ragaszkodik metropolitá méltóságához. Ha Theodozius — így szól a „Times” — megmarad ez elhatározása mellett, Nátalia királyné barátainak terve sok irányban meg fog hiusulni, de Szerbia belkéje ennek következtében komoly veszélyeknek néz elébe, mert bizonyos, hogy a regenség és a kabinet között éles összefüggés kerül a dolog.

A közmunka váltáság.

Bpest, április 26.

A közutakról és várokról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött képviselőházi bizottság Tisza Lajos gr. elnöke alatt tartott mai ülésében megkezdte a tvjavaslat tárgyalását.

Elnök kiemelve, hogy e javaslat egy régi baj orvoslására van hivatva, megjegyzi, hogy ha a javaslat egyes részleteire nézve eltérők lehetnek is a nézetek, alig került még a ház elé a javaslat, mely ily körültekintő gondossággal lett volna szerkesztve s a kérdés megítélésére oly bő adatokat s anyagokat szolgáltatott volna, mint a jelenlegi.

Baross miniszter előrebocsátja, hogy a házban igéretet tevén a szóban forgó ügy rendezése iránti javaslat előterjesztésére, ezen igéretet be is váltotta. Kidolgoztatván — az ország különböző vidékeinek viszonyaira való

tekintettel — a javaslat főbb elveit, enquetet hívott össze, s az annak alapján végleg szövegeztet javaslatot megküldte több szakértőnek, s az összes szakértők véleményei csak lényegtelen részletekben voltak eltérők a javaslat alapelveitől. A törvényjavaslat nyilvánosságra hozatala óta is számos nyilatkozatot kapott szőlő, a melyek elismerik, hogy a javaslat elvei ellen kifogás nem tehető.

Részletesen ismerteti ezek után a törvényjavaslat elveit, kimutatva, hogy a divó természetbeni közmunka-rendszert tarthatatlan állapotok idézett elő, s egyes helyeken oly abnormitásokat, s a teherviselésben oly egyenlőséget keltett, a melyeken segíteni szőlő mulasztatlan kötelezőségeket tartotta.

A törvényhatósági utak elvonása a meggéjtől határozott hiba lett volna; a kérdés az volt, mikor történjék gondoskodás ez utak fenntartásáról. Szóló mást, mint a közteherviselés elvét, az egyenes államadónak alapul vételét nem vélte alkalmazhatónak, tekintettel arra, hogy a teher igazságosan osztassék fel s minden körülmények közt enyhíthetessék. Tekintettel az ország egyes vidékeinek különbözőségeire, ugyanazon adókulcsot lehetetlen volt alkalmazni; a törvény csak maximumokat állapított meg azok keretén belül s az állam ellenőrzésének fenntartásával a törvényhatóságokra bízván az intézkedést. Másfelől a minimum alkalmazása, mely a jelenlegi törvényes adóalap felét képezi, mellőzhetővé fogja tenni a jelenlegi bizonyos adófokozatokkal szemben fennálló egyenlőtlenségeket. Viszont — egyes törvényhatóságok helyzetére való tekintettel — merő lehetetlenség volt egészen kizárni a természetbeni közmunka igénybe vehetőségét is. Mindez egybefoglalva oly teherviselési egyenletességet s egyszerűséget fog létesíteni, mely úgy az adózókra, mint az utakra nézve csak előnyös lehet.

A vicinális vasutakra vonatkozó intézkedések az eddigi teher enyhítése mellett a törvényhatóságoknak módot fognak nyújtani, hogy a vicinális utak építésére nagyobb gondot fordítsanak. Az állami felügyelet tekintetében, mivel nincs több felvéve a javaslatba az eddiginél csak hatékonyabbá van téve a felügyelet a törvényes szabályozás által. A javaslatot, mely teljesen gyakorlati alapon van fektetve s adózási szempontból általánosságban teherleszállítást tartalmaz, szőlő általánosságban elfogadásra ajánlja.

A miniszternek nagy figyelemmel s érdeklődéssel meghallgatott kimerítő expozéja után Bezerédi Viktor előadó ismertette a közmunkaügyi eddigi fejlődését hazánkban, kimutatja, hogy a jelenlegi közmunkarendszer bizonytalan alapon van fektetve, a teherviselés szempontjából egyenlőtlen s a fokozódó szükségletek fedezésére elégtelen. Mindezen hiányokat orvosolni vannak hivatva a jelen törvényjavaslat czél szerű intézkedései, melyek meghagyják az autonómiának azt, a mi körebe tartozik, de viszont hatályosabb teszik az állam felügyeletét is. A javaslatot szőlő elfogadja, s elfogadásra ajánlja.

Gulner Gyula kijelenti, hogy közmunkaügyi szabályozásra már a vasutgy jelenlegi fejlődésére való tekintettel is égetően szükséges, s szőlő egy e szempontból, mint a

jelzett képek és hasonlatok alakulására a szenvedély, mint kitörő vihar hozza mozgásba a képzelmét, addig ez utóbbiaknál csak mint langos majusi eső termékenyíti meg a képzelmét.

Az ilyen képzelődesű költőkben rendszeren a szerelem sem korbácsolja fel a szenvedély magára törő hullámain; inkább csak úgy szeretnek, mint Arany János, ki azt mondja magáról: »halkkal« szeretett, bár ismerte azt a »kis virágot«, mely csak egyszer nyílik.

A képzelődesnek még csak egy érdekes alakulása hívom fel az ig. tisztelt közönség b. figyelmét.

Vannak írók, kik szívők szenvedélyt magukba fojtják. Hasonlítanak azon testekhez, melyek nem átbocsátják a fényt, hanem magukba nyelik; szenvedélyük behát a bőr szövetéin, az izmok rostjain, az idegek érző szálain a szív gyökeréig. Csaldások és ellentmondások árán megtanulják sok oldalról nézni az életet, az embereket, saját szenvedélyöket.

Mélyen éreznek, de hangosan szenvednek. Az önérték bizonyos büszkeségével utasítják érzékenységeket; s bár kis benyomások is úgy érintik szívöket, mint azt az idegeket, s bár lelkükben a suttogás százszoros visszhanggal erősödik, mint súlyos léptek kongása hangzik magas boltívet alatt; nem szívesen nyilatkoznak. Szívöket vasmarokkal szorítják meg, s valóban el lehet mondani róuk, hogy titokban éreznek.

Ezen elfojtott szenvedély szívöket örvényessé teszi, pedig az érzés csak úgy boldogítja, ha pártját keresi s más lélekbe is átszáll. Az ilyen természetűek némaságukkal beszélnek, gunyulódásaikkal sírnak.

De aztán, mint némely növény az éj csendjében nyitja meg leheletét, úgy ezek is az egyedülállt óráiban tárják ki lelköket s az elfojtott szenvedély ezeknek néha megrázó erőt ad s sajátos, új és gazdag változatokban hozzák fel szívök mélyéből a képelem hamisítatlan s így legértékesebb gyöngyét.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1889. Április 27

A költői képzelődesről.

Írta: Dr. Hancz Jenő.

(Vége.)

A képelem nagyjoga be az ősi nagyságot; ez alkotja a nemzeti mondák csodás világát; a képelem népesíti meg ismét a harezmezt, honnan a győzelem dicsőítése, vagy a veszteség bánata fakad, a képelem szövi a nemzeti érzületnek ama vázsnát, mely a közös öröm vagy közös bánat szálalál van összefonódva, a képelem hatalma okozza, hogy valamely nemzet milliókra menő tagja bizonyos pillanatokban együtt örvend, vagy együtt kesereg; a képelem rázza meg, mint villamos folam, a nemzeti érzés idegcsálait, mint ezt a nagy nemzeti átalakulások fenséges napjaiban jegyzi fel a történelem, mely áramnak lüktetése oly hatalmas lehet, hogy megérzik a késő unokák is.

A költő, kiben hatványozva van az érzés foka, a képelem fényénél gyújtja meg az érzelmeket, s létesíthet valamely nemzetben erős akaratot, elszántságot a nemzeti létért való küzdelemre.

A költői képzelődes alkotásainak tehát e részben is fontos szerep jut. S bár nem tudjuk tisztázni oly pontosan a hasznát, mint a minő a tudomány eredményei nyújtónak, de olyan szellemi és erkölcsi tökélet teremtenek belénk, melynek kiszámíthatatlan értékét a nagy napok hozzák forgalomba. Hogy e szellemi tökélet bennünk megvan, erre rendes körülmények között nemigen gondolunk, épen úgy, mint nem szoktunk gondolni arra, hogy börtönnel is léleklünk; de hiánya, épen úgy, mint ennek, lassu sorvadásal bántani meg valamely nemzet testének szervezetét.

A költői képzelődesnek e haszna nemcsak elvitatathatlan, de erős hitünk van abban, hogy alkotásai ez oknál fogva sem

enyésznek el a tudomány világánál, mikép azt sokan jövendőlgetik. Azt hisszük, ugyanis, hogy a sokat hangzatosított ius-tag fogalmu világpolgárság nem emésztheti fel egy egész nemzetben a hazaszeretet tűzét. Igazat adunk az Ember tragédiája írójának, ki Ádámmal e nagy lélektani igazságot mondhatja el:

„... Az emberkebel
Korlátot kíván, fél a végtelentől,
Belterjében veszt, hogyha szétteitül;
Ragaszkodik a multhoz és jövőhöz,
Félek, nem lelkesül a nagy világról,
Mint a szőlők sirjáért lelkesült!”

Mennél nagyobb a tárgy az eszme köre, melyet valaki keblébe akar zárni, annál kevésbé árasztthatja arra szeretetének egész melegét. Ugy vagyunk ezzel, mint a szerelmes, ki akkor éri igazán szerelmének égető tűzét, ha annak ereje nincs személyben megoszolva.

A keresztyénység p. o. magas színvonalra emelte az emberiség érzelmét, gondolkodását, de azért az embereket még sem tudta egy nemzetként olvasztani. A hit feloldása változhatik, módosulhat, de a vérségi kötelék viszonyának érzése állandó; a nemzetek alakulása az időben folytonosan megújuló s ezzel kapcsolatban a hazaszeretet mindig igaztán fogja a költő képzelmét. Egy okunkkal ismét több van, hogy ne dobjuk el a költői képzelődes jövőjében vetett reményünket.

Még több oldalról is felhozhatnók érveinket, melyek a költői képzelődes magas értéke és a jövőben való életkérdés mellett bizonyítanak; de nem akarva visszaélni az ig. tisztelt közönség becses figyelmével, most csak röviden összegezzük azon alap felfogásunkat, hogy a tudomány a képzelődeset nem fonnysztja el, hanem ettől még magasabb értéket nyerhet, s hogy továbbá a költői képzelődes jövőjétől nincs okunk megtagadni ama köztársasági jelét, melyet lánglelkű költőnk irt költeményei homlokára, s mely a mig él, elni fog a költői képzelődes is.

E két szó:

Szabadság, szerelem —

S most még csak néhány vonásban arról akarok szólni, hogy miképpen nyilatkozik a költői képzelődes a különböző egyének sajátos természetéről.

Vannak költők, kik elmondhatnák magukról azt, a mit Hamlet mond magáról, hogy benne csak egy félelmes dolog van: a képelem. Az ilyen költők lelke titkában: vérvérrel irnak és saját lángjokban emésztődnek fel. Az ilyenek képzelődesse nem lassan alkot, hanem terem; szenvedélyök fölcsap szívök redőiből; úgy éreztük, mintha agyuk idegcsálatai egy hatalmas kitörés után szabadulnának meg ama feszültségtől, melyet az érzelme nyomása okozott. Az ilyeneknek képelete, szenvedélyök nagyságához képest többnyire a természet nagyobb tüteményeit öleli fel. Ilyen a Petőfi képeleme, melyről maga mondja:

„Az én képeletem nem a por magzatja;
Menyődög volt apja, villámok volt anyja.”

S kitundók mutatni, hogy a Petőfi képelemben csakugyan a végtelen égbolt, a nap és föld, a maga egészében, a báborgó tenger s az ezt korbácsoló vad orkán szerepel legfőbbbször. Hasonlatokban néha a fájdalom egészen sajátos képeket hoz létre, melyek olyanformán jönek létre, mintha az agyra neheződt titkos káprázatait volna. — Petőfi képzelődesének ilyen állapota nyilatkozik az »Órült«-ben, ki lángostort fon, s megkorbácsolja a világot stb. Ilyen hatás alatt jöhetnek létre Schakspere okos bolondjai is.

A képelem ilyen alkotásaiban legjellemzőbb, hogy mindig a szenvedély közvetlen hatása alatt működik.

A képelem ily nemű alkotásaihoz közel állanak azok, melyek az álmok hatása alatt szövődnek.

Nem egy költő vallotta meg, hogy valamely gondolatot, vagy ehhez a kifejezést, színezést álmának köszönheti.

Legkedvezőbb ezek alakulására a féltálm, melyben az eszmélés a látományok kar-

teherviselés igazságosabb megosztása tekintetében is határozott előrelépést lát a javaslatban.

Li's Gyula azon meggyőződésben levén a törvényjavaslat áttartományozása után, hogy a közmunka helyesebb kihasználása és az eddigi visszaélések kiküldése lehetőleg lesz, s a teherviselés egyenletesebb fog tételni, a javaslatot főbb eleveiben elfogadja, egyes észrevételeinek megtételét a részletes tárgyalásra tartván fenn.

Gaál Jenő (pécskai) megjegyzi, hogy a törvényjavaslat egyes intézkedései túlterhelésekhez fognak vezetni; messze nem centralizációt is lát továbbá a javaslatban. Ha a benne nyilatkozó bizalmatlanság a mai közigazgatási szervezet irányában jogosult, úgy meg kellett volna a javaslatot bizonyos intézkedéseknél előzni. Ezen aggodalmakra való tekintettel csatlakozik Gulner álláspontjához.

Chorin Ferencz előre jelzi, hogy érintetlenül hagyásával a nagy céljának, melyet a javaslat szem előtt tart, ott, ahol csak lehetséges, jogi garanciákat önhát felvételni a törvényjavaslatba, melyek a miniszter nagy diszkrecionális jogkörével szemben a törvényhatóságok, községek s egyesek jogait biztosítani alkalmassak.

Rosner Ervin b. a tulságos központosítás szempontjából felhozott aggályokkal szemben hivatkozik Magyarországon első közmunka-ügyregr. Széchenyinek szavaira, ki a közmunka-ügy sikeres vezetése érdekében még sokkal tovább menő központosítást kívánt. Szólvó épen ebben látja egyik főlenyét a javaslatnak, melyet álláspontjában elfogad.

Varasdy a teherviselési állapot egészben véve nem kifogásolja, de abban igazságtalanságot lát, ha a rendezett tanácsú városok nem vonathatnak egyenlő tekintet alá a törvényhatóság városokkal.

Chorin ismételve kiemeli, hogy a javaslatban tulságosan messzevitetik az özpontosítás, s hogy mindazon részletekért, a melyek hozzá hivatalból felterjesztetnek, nem vállalhatja el a miniszter a felelősséget. Beállítja, hogy sok kérdésben nem marad egyébb hátra, — mint a minisztert tenni legfőbb fórummá, de ha a közigazgatási bíróság már fel lenne állítva, sokkal helyesebb lehetne a kérdések elintézését is szabályozni. Miután ily bíróság nincs, bizonyos mérséklése a központi hatalom diszkrecionárius jogának a javaslatban okvetlenül szükséges.

Baross miniszter hangsúlyozza, hogy a javaslatban centralizáció alkotásáról szó sincs, e tekintetben a javaslat csak a jelenlegi gyakorlatot veszi át. Lehetetlen kiárni azt, hogy oly dolgokhoz, melyek egyfelől az adózó polgároknak, másfelől a kincstárnak megterhelésével is járnak, hozzá ne szorhasson az, ki az államot képviseli. Szólvó kénytelen volt az állami ellenőrzést felállítani, nem az állami hatalom praepotenciája érdekében, de mert azt helyettesíteni nem tudja; centralizációt azonban nem teremt, csak a mai gyakorlatot tartja fenn. Ha fel is állítanák ma a közigazgatási bizottság, az itt szóban forgó kérdésekből akkor is csak azok lennének közbe utalhatók, melyek az enyém tittel a legzorosabb összefüggésben állnak.

A bizottság ezek után állásában elfogadta a törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás megkezdése szerdán d. u. 5 órára tűzték ki, az ülést véget ért.

Német szó a purifikációról.

A belügyi kormány által megindított főispáni hajza kapcsán a »N. P. Journal« a következő figyelemre méltó cikket írta:

»Legalább is illetlen anomáliának kell

Az ilyen természetű képzelmek nem pusztán képrázatokban ragyog, mint legtöbbször p. o. Jókainál, hanem alkotásaiban mindenütt ott találjuk a lélekletani igazságot, benső valódságot, mint Lord Byronnál, E. t. v. n. s. legkiváltságos és legigazabban Kemény Zsigmondnál. Az ilyen képzelmek különösen értékes és érdekes az élet, midőn a tárgyakat homály borítja. S valóban úgy tetszik, mintha a tárgyak nappal ezer vegyülettel színelve a hang világába költöznek át s minden érzetnek az ilyenek képzetében jelenlétét a szűnyög röpdekéstől a szél sivatásig.

Igaz, hogy az ilyen természetű lelkek képzelmek mindig nagy fenn az olvasóban valami homályos, sejtélemeszerű érzés; s néha kisértehebb is megértetnek alkotásait: de úgy vagyunk velük, mint a bányász, ki fáradságos munkája után a szinaranyknál bő érte találja meg, melylyel, mint a fősvény, sohasem tudunk eltelni.

Ime igen tisztelt közönség, bemutatunk a költői kedély egy pár jellemző lelkiállapotát, melyben, mint a kebel titkos kohójában az érzés és gondolkodás különböző fokához képest, a képzelmek is különbözően módosulva mutatkoznak.

Legyen szabad most e vázlattal megelégednünk; hiszen ugyanis végtelen a tér melyre a kutatás e vázlat kiegészítésére volna hivatva. Különben sem volt egyéb célunk, mint rámutatnunk azon kapcsolatra, mely az egyén érzése és képzelőereje között van, s hogy a költői képzelőereje alkotásai épen olyan komoly számot tarthatnak a tudományos kutatásra, mint az ember és világ bármely más tényményei, csak ne hunyjuk be előle szándékosan szemünket, s ha kinyitjuk szemünket, ne zárjuk el szívünket.

Értekezésünk elején ezt mondták: Nem minden ok nélkül bátorodunk az igen tisztelt közönség b. figyelmét a költői képzelőereje országára felé irányozni. Olyan ország ez, melybe idestova divattal leszmennél kevesebb ször járai; olyan ország ez, melynek lakói

tartanak, hogy nálunk mélyreható személyvátozásokhoz, tehát a közigazgatás bizonyos reorganizációjához fogjanak, míg a belügyminiszterium maga szervezve nincs, mert tulajdonképpen főnöke már évek óta nincs.

Ama teendőknél sorát, melyekre a jobb közigazgatási viszonyok teremtése szempontjából szükség van, a parlamentáris kormányzat alapelvei szerint a végleges belügyminiszter kinevezetésének kellene megnyitnia. Ha a közügyekben oly viszonyokat akarnak teremteni, melyek ne csak ideiglenes jelleggel bírnak, akkor először a belügyminiszterium kebelében kell végét vetni az ideiglenes állapotoknak.

A főispánok oly funkcionáriusok, kiknek bírnok kell a belügyminiszter bizalmát. Már e szempontból sem szabad egy ideiglenes belügyminiszter rendszeres, természetesen mélyreható személyi változásokat előidézni. Végre is nem lehet kívánni, hogy a jövőbeli belügyminiszter épp e fontos bizalmi állásokban oly egyéniségek falanszára találjon, kik kinevezetésüket nem az ő kezdeményezésének köszönhetik s kiket rövid idő előtt történt kinevezetéseikre való tekintettel még sem lehetne egyhamar ujemberekkel helyettesíteni.

Természetesen nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy általában egy új főispánt se nevezzenek ki; csak azon a nézetben vagyunk, s ezzel a mulhatlanul szükséges észszert egymásután követelményének valóban megfelel, hogy a mélyreható személyi változásokat mindenestre meg kell előznie a végleges belügyminiszter kinevezésének.

A mint a legnagyobb belső válság idején a kabinet rekonstrukciójára utaltunk, mint oly lépésre, melynek a normális viszonyokhoz való visszatérést elő kell készítenie, épen úgy hangzottak ma, hogy a kabinet rekonstrukcióját a végleges belügyminiszter nélkül nem teljes.

A kérdéses fontos tarcza viselőjének végleges kinevezése visszautasíthatlan parancsa a politikai ésszerűségnek, az a kategorikus imperatív, melynek okvetlenül eleget kellene tenni. Belügyminiszter hiján nélkülözni a kabinet a politikai karaktert, mert éppen annak a tarczának nincs végleges minisztere, melynek körébe tartozik az immár közeli jövő legfontosabb reformja, a közigazgatás reformálása.

Miért vonakodott a miniszterelnök a kabinet e fontos állását betölteni? E kérdés legegyszerűbben ma mindeu ajkon, s ez foglalkoztatja mind a politikailag gondolkodókat.

A főmotívum, mely a miniszterelnököt valószínűleg vezeti, sokak nézete szerint abban áll, hogy a miniszterelnök a tarczát magának akarja megtartani. Nem hallgatjuk el abbéli meggyőződésünket, hogy ezt hibának tartanók.

Ismételjük: A rekonstruált kabinetnek belügyminiszter nélkül hiányzik a legfontosabb tagja a politikai színezet. Különösen a főispánok idegenszói benyomást tesznek, ha a pénzügyminiszter nagybányai programbeszédjében, az igazságügyminiszter pedig pozsonyi választóhoz irt levelében többé-kevésbé fejtegetéseik körébe vonják a belügyi kormányzat legfontosabb kérdéseit, míg a kabinetben hiányzik e kérdések tulajdonképeni hivatott képviselője.

Hogy akar a kormány a budget-vita viharával dacolni, ha éppan e helyen enged rést, mely formálisan arra hívja az ellenzék, hogy támadásait e győnye pont első irányítsa.

Boulanger Londonban.

Bár az angol kormány természetesen teljesen a legkevésbé sem vez tudomást Boulanger jelenlétéről, mindazáltal követve, de világosan értesére adták a tábornoknak, hogy

egyre fogynak. Ugy tetszik, mintha a tudomány ujabban vett hatalmas lendülete csak az értelmet vonná be a haladás emberen folyó medrébe s mintha ezért az ember érzelmei körének terjedtsége s mélysége fogyatkoznék meg.

Fájdalom! korunk reális haszonra törekvő irányzatában mindez való igaz. Az ember fejlődésének bizonyos viszszesége ez; — jól tudjuk, hogy jó része van ebben a költséget iránt való rokonszenven aláhanyatlásnak: de időnk rövidségéhez képest azt is izekeztünk megokolni, hogy miért nem érthetünk egyet azokkal, kik a jelen viszszas fejlődés láttára nem csak elvesztik a költséget jövőjében hitüket, reményüket hanem bizonyos sértő mohósággal egyenesen a költséget fájának törsgyökereire akarják intézni fejlesztéseikat.

Van okunk hinni, hogy e fa élete erősebb, mint a hogy gondolják; s bár lombja, kellene az idők viszonyaitól szerint változik is, gyökereiben az éltető nedv bőv reményt nyújt még életehez.

Láttuk ugyanis, hogy a képzelmek a tudomány nem fojthatja meg, sőt ennek még magasabb értékét is nyújthat. Érintettük, hogy a szerelem és ennek kapcsán a hazaszeretet is sokkal mélyebben gyökerezik az emberi természetben, mintsem hinnünk lehetne, hogy felszeg kinővései dacára is valaha megszűnhetnek az alkotó ösztönök és érzelmek alapjául szolgálni. — S ha mégis attól lehetne tartanunk hogy a számító józanság hidegsége az egyéni és társadalmi élet ereiben keringő vért az érzés és képzelőereje művészi alkotásai iránt lehűtené, vagy épen megaltatná: reméljük, hogy az ember egyéni fejlődésének e megbénításától visszariadva maga a józan ész fogja sürgetni és észálójára tüzni Schillernek ama szavait, mely a művészet igazi jelszava:

»Ne félj, merj csalódní és álmodozni!

elvárják, miként Londonban való tartozkodása alatt semmit sem fog tenni, a mi az angol kormányt csak a legkisebb zavarába is hozhatná, vagy zavarná Angliának a külalambokhoz való viszonyát.

Angol földről tehát nem igen származhatnak aktív tervek a francia kormányforma megbuktatására. Boulangernek a hírlapírókhoz intézett beszéde csak az ismert közhelyeket tartalmazta. A tábornok beszélt népszerűségről, ama reményről; hogy 68 parlamentben fog szavazatokat hódítani, a szenátusnak ellene táplált gyűlöletéről és arról, hogy a kiállítás után diadalal remél visszavérhetni.

Egyetlen jelentékenyebb személyiség sem látogatta meg ezideig Boulanger. Jellemző, hogy két egyén: Cumberland gondolatolvasó és egy ugynevezett ir-amerikai tábornok tanusította a legfontosabb magatartást Boulanger megérkezésénél; olyanok tehát, a kik a tábornokhoz hasonlóan, mindig csak reklámot akarnak csinálni — önmaguknak.

Boulanger előtörtétkén több hírlapíró fogadott s ismételtlen kijelentéssel, nem állhat rá, hogy bevallott ellensége; a színtörök itéljenek fölőta. Ha úgynevezett törvényszék vagy esküdtszék első utasították, nyomban visszatérne Franciaországba.

Ez idő szerint terveiről mitem mondhat; reméli, egy hét lefolyása alatt tisztában lesz az iránt, vajjon állandóan Londonban kell-e letelepednie. Mielőtt cél-szerdnek fogja látni, újabb manifestumot fog a francia néphez intézni. Boulanger, mielőtt a hírlapírókat fogadta, hosszasan értekezett Maquet-val, Dillonnal, Turquet-vel és Laisant-tal.

A tábornok több száz levelet kapott Franciaországból, Belgiumból és Nagybritániából s e levelek közt sok pénzlevél is volt. E pénzek Boulanger ügyének támogatására vannak számvá.

Boulanger igen sok szebbnél-szebb virágokért is kapott Angliában élő francia és angol tisztelőitől.

Merénylet a csár ellen.

Több oldalról megerősítik most, hogy a nihilisták komoly merényletet terveztek a csár élete ellen s hogy tervüket az orosz husvét alkalmával, mikor a csár Pétervárra érkezik, akarták végrehajtani.

Mint a Times értesül, a minapi zürichi bomba-ügy csakugyan összefüggésben van a csár ellen tervezett merénylettel. A pétervári rendőrség e hó 17-én sok gyanus embert fogott el, köztük több tűzértisztet, kiket rögtön börtönbe vetettek.

Hivatalosan nem ismerik ugyan be még az elfogatásokat, de annál bizonyosabb hogy a rendőrség nagy tevékenységet fejt ki s hogy az elfogatások ellen a vizsgálatot nagy erőlyel folytatják.

Egyik berlini lap, a Berl. Tageblatt hasonlóképp megerősíti a csár ellen tervezett merénylet s az ennek következtében történt elfogatások híreit.

E hó 14-én, mint már megírtuk, a csár személyesen meg akart jelenni Panker közlekedési miniszter temetésén. Az utolsó percben azonban másképp rendelkeztek s a csár a temetésen nem jelent meg. A rendőrség már ekkor nyomában volt az összeesküvőknek.

Az elfogatások harmadnapra meg is történtek s a rendőrség most azon dolgozik, hogy a merénylet külföldön tartozkodó értelmi szerzőit is elfogassa. Állítólag a merénylet megérzett bombákkal akarták a csárt megölni.

A rendőrség nyomára jött, hogy egy gyógyszerárban hamisított orvosi rendellettel nagy mennyiségű kéksavat vásároltak a nihi-

listák. Még eddig nem tudták meg, hogy ki volt a vévő.

Egyebiránt nem lehetetlen, hogy a merénylet arra szánták a mérget, hogy a merénylet megküldése esetében öngyilkosságot kövessenek el. Tudvalevő, hogy a régebbi merényletök is találtak mérges anyagokat, melyeket rendszerint hónak alatt rejtettek el.

Mikor a csár e hó 13-án Gacsinából Pétervárra érkezett, a titkos rendőrök egész táborával felállítva a pályaudvar körül s a csár nem is a szokott uton hajtatott az Anscikov palotába.

Azt a hírt azonban, hogy merényletet követtek volna el a csár ellen, most határozottan megczáfolták.

Árvizek.

Az alföldi árvizekről végre valahára kissé megnyugtatóbb hírek érkeznek, a melyek szerint a helyzet mindenfelé lényegesen javult. Szegedre és az alsóvidékre nézve nagyon kedvező a Maros rohamos apadása. Ez okozza azt, hogy a Tisza szegednél a szerdai nap folyamán nemcsak hogy nem áradt, de egy centimétert apadt.

A Körös is állandóan kezd apadni. — Szakemberek véleménye szerint a veszély végleges enyhültnek tekinthető. Tegnap a Maros 154 méterről 1.19 méterre apadt, de a Tisza magas vizállása a Maros vizét annyira visszanyomta, hogy Makón és Zomborban a víz már elfoglalta az átereket.

Érdekes körülmény az, hogy a Tisza vize Szegednél szerdán egy és ugyanazon időben különböző magasságon állott. Mikor a tápai kapunál 4 centiméter apadás jelentkezett, akkor a Stefánia-sétánynál 2 centiméter esés volt, a hármaskölyknél pedig csak 1 cméter.

Ezt a Tisza vizének az apadó Marosba való átömlése idézte elő. A szegedi védvonalokon semmi veszély nincsen. Az idő kedvező. Csak Részkenél és Szentmihályteleknél dolgoznak erősebben.

A Tisza Szegednél keddről szerda reggelre 1 cmétert áradt s ezzel a víz 8.05 méterre nőtt meg. Reggel azonban megszűnt az áradás s a víz 8.05 méterre állott d. u. 2 óráig, a mikor apadni kezdett. s 4 órakor 1 cm. volt az apadás.

A folyamfornökséghez érkezett távirati tudósítások szerint szerdán 24 óra alatt a Tisza Váásáros-Náménynál 5.34 méterről 5.84 méterre áradt, Sárospataknál 4.98 méterről 4.90 méterre apadt, Mármaros-Szigetnél 1.40 méterről 1.53 méterre áradt, Tokajnál 7.2 méterről 6.92 méterre apadt, Szoloknál 7.25 méterről 7.18 méterre, Csongrádnál 7.74 méterről 7.80 méterre, Török-Bacsénál 6.06 méterről 6.14 méterre áradt.

A mellékfolyók közül a Maros Aradnál 1.54 méterről 1.40 méterre apadt, a Körös Gyománál 6.20 méterről 6.05 méterre esett, ellenben a Sza mos Szatmárnál áradt 2.60 méterről 3.32 méterre. Szerdán éjjel a Tisza Szeged közelében elöntötte az ugynevezett gyalai »ajagató rétet«, mely körülbelül 300 kat. holdnyi terület.

A városházán.

Kolozsvár, ápril 27.

Szokatlan nagy számmal gyűltek össze tegnap délután tanácskozára a kommunális tagjai. Várjukban van a választási mozgalmak iránt való magyar hajlandóság, s tegnap délutánra a következő állomások betöltésére való választás hirdette: a) az első aljegyzői állomásra, b) az aljegyzői állomásra, c) egy első osztályú irnok állomásra, d) a négy szakbizottság 20—20 tagjára, e) a közmunkabizottság 20 tagjára, f) a statisztikai bizott-

tességre vihetné, az által roppant nagy szolgáltatást tenna a tudománynak, s enmagának hirt szerezne.

— Ennyi az egész, tervé hozzá a nagybátyja reménytelenül.

— Ennyi az egész? ismétlé Delaware lány nevetéssel. Uj ügyünkben nem mondja azt, mert ha mondaná elutasítanám. Hiszen nyomon vagyunk!

— Hogyai?

— Mert a bün elkövetésének az indoka egy szük körre terjed ki, volt a válasz. És most megtudjuk-e nekem mondani, hogy Vernon Sidneynek kik és miféle emberek voltak a barátjai és az ösmerősei?

— Nem voltak barátai, mondá Oliva, oda haza egyről sem beszélt soha; és Watersné sem ösmert egyet sem a ki hozzá járt volna. Egy fiatal ember, a ki a felette levő szobában lakott azt mondta, hogy ő néha, de nagyon ritkán, hallott alulról egy másik férfi hangot, s hogy hétfőn, a gyilkosság napján, reggel egy órakor felébredt, s beszédét hallott lent, de ismét elaludt.

— Honnan tudta, hogy Vernon Sidney nem enmagával tartott értekezletet? E kérdést talán senki sem intézte hozzá?

— De igen, én kérdeztem tőle, mondá Oliva.

— Ah, kérdezte? kegyeddel meg vagyok elégedve, jegyzé meg Delaware mosolygva. Mi volt a válasz?

— Azt mondta, hogy a Sidney hangját ösmerte; a másik hang idősebb, mélyebb, s nem oly folyékony volt, rendes hiba a mély hangoknál.

— No lássa, ez is egy nyom, mondja Delaware. Most már tudjuk, hogy akkor éjjel egy mély hangú férfi volt nála; s valószínű, hogy az a férfi volt a gyilkos. Volt cseléd a háznál?

— Igen, egy Bernard Zuzsa nevű leány; de vasárnapja volt, s midőn haza

ság 15 tagjára, g) a közigazgatási bizottság 1 tagjára, h) a kereskedelmi akadémia felügyelőbizottságának egy tagjára, i) a városi téglá és cserépfizemet ellenőrző bizottság egy tagjára.

A tanácskozási terem, mire gr. Bély főispán délután 3 órakor a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki, egészen megtelt. Megjelentek a gyűlések tüzslátogatói, a veteránok, a novitiusok; egy-egy padban sohasem látott városatyák keltettek megjelenéssel általános feltűnést. Hja! a szavazás, a szavazás... A szabadelvű párt intéző bizottsága már jóval ezelőtt gyűlésezett a betöltendő helyek dolgában és kijelölte valamennyi helyre a maga emberét. Satellesek futottak be a kommunális tagjait, tessék szavazni jönni. Ujabb satellesek indítottak el tegnap délután: ne tessék elmaradni, mert a párt így, a párt úgy, az é-dekek, a tulsuly, a tekintély...

A városház előtt levő rügyekbe pattanó fákton egy-egy fűrge veréb handábandázott. Örültek a napsugárnak és csiripoltak. A veréb igen ostoba madár. Megállt azonban egy rongyoska gyermek a fák előtt és azt kérdezte ártatlan arccal a társától: te Didi, miért szeretik a verebek olyan igen a városházát?...

A teremben meleg volt. Az első negyedórán egy pár városatyá eltávoztak. A többiek kitartottak és várták a kandidáló bizottságra való szavazás eredményét. Pontban fél négy órakor hirdették ki az eredményt. A főispán átadta székét a polgármesternek és a kandidáló bizottság hat tagjával visszavonult. Komolyan, nehezen lépegettek ez urak. Kezökben a megválasztandó aljegyző és első aljegyző sorsa. Az aljegyzői állásra négy pályázó, az aljegyzőre három. Az érdeklődés a három körül nyilvánult tulnyomóan. Melyik lesz meg? Pataki Sándor-e, vagy Sombori András a rendőrbíró, vagy épen dr. Esterházi Sándor?

E három jelöltre nézve mindenkinek meg volt a maga véleménye.

A kandidáló bizottság beárkkozott a polgármesteri irodába és tanácskozott. Mind a hat tagja kemény és érdes szabadelvű essztartó, elveikben soha folytonossági hiányt nem szenvedő urak, a kiknek még a nevé sem nyomtatják le erre a papírosra, mely szélsőbali praenomenaeransok pénzén vásároltatott,*) nehogy oda fenn rossz néven vegyék nekik, hogy ellenzéki sajtóban szerepelnek. Gr. Béli Ákos főispán nevét is, ki e tekintélyes bizottságnak hivatalos elnöke volt, csak azért nyomtatjuk le, mert a főispán urnak a Minden is mindegy. Ő főispán és elnököl. Ő nem határoz, csak enuntial. A föld pedig csak azért is forog...

A tanács terem elnöki székéről ezalatt valaki tovább vezette a tanácskozást. A név nem érdekes. Valaki. A polgármester. Husz esztendő óta csak egy polgármester volt ennek a városnak: Simon Elek. A többiek csak rakosgattak.

A referensek tanácsai javaslatokról, libuczáti malomról, tiszteletdíjakról, beszélték, de nem figyelt reájuk senki. A választási bizottságukat rendezték a padokban.

Szvacsina Géza tanácsos aztán megokallta ezt a figyelmetlenséget. Majd tess róla. Előhozakodik mindjárt egy ilyen témával, a mely az egész közgyűlés orrát megcsiklandozza. És úgy lett. Felállt, szivarszípát sodort a közgyűlési mezből és értelmes, okos beszédet tartott az Oechelhauser és Fendrich berlini czéggel a gázvilágítás iránt heten évre kötött szerződésről, melyet a berlini czég egy augsburgi gyárra óhajt átruházni.

Az augsburgi gyár ajánlatokat is tett e tárgyban. Megajánlotta ugyanis, hogy a ber-

*) Nem személyeskedés...

Oliva.

Angol regény.

Az »Ellenzék« számára.

Fordította: **America.**

II.

(Folytatás.)

(6)

Delaware Aubrey az Oliva komoly, figyelmes arcára pillantott, s aztán kérdészköskéit folytatta:

— Ön azt mondja, hogy sem pénzhez, sem egyébféle értékes tárgyhoz nem nyultak; tehát pusztán csak közönséges rablás nem lehetett a gyilkosság indoka. Harag vagy bosszuallás sem volt, mert akkor semmihez nem nyultak volna. Miféle papírosok voltak abban a fiókban melyet bántottak?

— Csak a testvérem vegyeszeti és kisérleteire vonatkozó papírosok — mondá Oliva.

— Midőn ezeket az irományokat átnézték, hiányzott e valami belőlük? kérdé Delaware előre hajolva.

— Delaware ur, mondá Mordaunt, szeretném ha a lelkébe tudnék önnék látni. Abban az időben nem vettek észre semmi hiányt.

Egy hónappal ezelőtt a hugom Oliva, a szegény Sidneynek egy régi utazó bőröndjét vette a kezébe, s egy jegyzőkönyvből kiszakított lapot kapott benne, melyre e szavak voltak írva: »Emlékeztető. Egy nagy kék borítékba tettem, lepecsételtem, s elzártam.« De ilyen lepecsételt kék borítékot nem találtak a papírosai között.

— Vernon kisasszony, van-e fogalma róla, hogy abban a borítékban mi volt? kérdé Delaware.

— Bizonyosan nem tudom, de arra emlékezem, hogy halála előtt egy évvel egyszer egy vegyeszeti felfedezésre vonatkozólag azt a megjegyzést tette, hogy ha ő azt tökéle-

ment egyenesen lefeküdt. Az asszonya szobájában aludt.

— Watersné miféle jellemű asszony volt?

— Nagyon tisztességes asszony volt, sokan bizonyították, főleg Seymour tábornok, kinek a családjánál mint szakácsné hosszasan szolgált. A tábornok kölcsönözött neki pénzt, hogy bérházat tartson, s azt apránként fizesse vissza. Oh, nem, ő nem volt büntetés.

— Jól van! Ebből láthatjuk, hogy ez a bün egy olyan egyénre hárul akit Vernon Sidney ösmert, s vasárnap este magával a házba beeresztett. Most már csak az arany kerékre van szükségem mi nélkül semmi sem mozdul meg a világon.

— Mennyit adjak Delaware urnak? kérdé Mordaunt. Itt van egy csomó bankjegy, ezer forint.

— Fele is bőven elég lesz a mivel megkezdhetjük. Ötszáz forintból adok önnék nyugtát, mondá Delaware.

— Nem, nem, roppant előny ilyenkor ha pénz van a kéznél, válaszolá Mordaunt Delaware elibe taszítva. Már mondtam önnék, hogy ha fél vagyonomba kerül ez az ügy, még akkor is folytatom. Mondja meg, ha, kérem mondja meg van-e kilátás a sikerhez?

— Mordaunt ur, még nem adhatok véleményét.

— De van reménye, és ugye adhat némi reményt?

— Eh bien, én azt gondolom, hogy van egy kis gyenge; nagyon gyenge kilátásom a sikerhez. Vannak némi szálam melyeket követni fogok, de ezeken kívül minden teljes sötétség. Nem csudálkozom rajta, hogy a rendőrség lemondott róla.

— De ön nem teszi azt? kérdé majd nem esdeklő hugom Mordaunt ur.

(Folyt. köv.)

lini cseggel való szerződés a város további 30 ezredére vele is megköti illetőleg beleegyeznek abba, hogy szerződését a berlini gyárosok reá ruházza át, akkor kötelezi magát, hogy a gázvezetéket a Nagytúrába is beviszi egészen a vasúti állomásig, épít meggyógy gázreservoirt és magát a gázát tetemesen olcsóbban fogja számítani a magánosok használatára is.

A gáz dolga némi érdeklődést keltett. Constatáltatott, (Benigni Samu) hogy a most gyártott gáz rossz. Elénk helyeslés. Indítványoztatott, (Dr. Haller Károly, Groisz Gusztáv stb.) hogy a város semmieset se fogadja el az ajánlatot mindaddig, a míg garantáltak nem nyar arra nézve, hogy nem macskát kap a zsákban. Zsigmond Dezső fotóméret beállítását szorgalmazta, mert a város jelenleg még azt sem tudja ellenőrizni, hogy vajon csakugyan olyan gáz kap-e a pénzért, a milyen a szerződésben kikötve van. Végül elhatároztatott, hogy a szerződés átruházása egyelőre nem fogadtatik el.

Mire a tárgyalás e pontig ért, a figyelem már eltűnt. Senki sem hallgatta a köbeszölőket és senki sem törődött az enuntiatióval. Várták a kandidáló bizottságot. Azok a referensek, a kik a még letárgyalandó érdekelten ügyeket adták elő, nem a közgyűlésnek beszéltek, hanem a polgármesteri széknek, mert Valaki hallgatta őket. A Kommunizmus tagjai a választó-csecdulákat corrigáltak.

Itt kirepült egy-egy név, amott beke-repült egy-egy név. Ugy mellesleg értesült mindenki, a pipázóban (főjegyzői iroda) hogy odabenn névszerinti szavazás járja a kolozsvári lezármítóló bank abbéli kérvénye fölött, hogy a városi pénzből ott is tétessék letéteménybe bizonyos összeg. Az együttes négytől része nem szavazott. Azzal sem bajlódott senki, hogy az igen-ek voltak-e többségben, vagy a nem-ek. Az igen-ek voltak. Kérdeklődik ilyen apróság iránt?

Fél öt órakor végre megjelent a kandidáló bizottság. Még nehezebben léptek. A főispán elfoglalta székét és kijentette, hogy a kandidáló bizottság az első aljegyzői állomásra a három pályázó közül egyet ajánl, az algyezsi állomásra négyet.

Az első aljegyzői állomásra candidált egyetlen: Sombori András rendőrbíró, a kit ezennel egyhangulag megválasztott első algyezsnek jelent ki.

Az algyezsi állomásra szavazattöbbség után dr. Fischer Lajos ügyvéd választotta meg.

Ez az állomás azonban nem érdekelte a kommunizmus. A figyelem az algyezsi személyre iránt nyílt. A főispán enuntiatia íó általános felűnést keltett. Egyetlen? Hogyan? Hiszen mindeki tudta, hogy erre az állásra dr. Esterházy Sándor is pályázott. Miért nem candidáltak? Tehetséges, munkabíró fiatal ember; tele ambíció és készséggel. Három diplomát szerzett arra, hogy ezt az állást elnyerhesse. Nem nyerte el; miért? Revesebbet ér, mint a rendőrbíró? Ki ez a kevesebb? Micsoda érdemei vannak, hogy így háttérbe sorítja a tehetséget és a kvalifikációt? Jelenkeznek, a ki ismerős ezekkel az érdemekkel, mert mi ugyancsak annyit tudunk róla, hogy jellemes, derék tisztviselő, de Schwarz Berthold nélkül sohasem találta volna fel a postaport és nem jöhet szóba ott, a hol productio képességekről is jól van.

Az elégedetlenség igen élénken nyilvánult. A kommunizmus sok tagja elhagyta a termet. Igazságtalanságról és párteszmepontokról tartattak ingerült beszédek az összeverődött csoportokban. A kandidáló bizottság azonban rendületlenül állt. Mit is akarnak ugyan? A rendőrbíró a párt csatájára; ismerik, felhasználják, kipróbálták, jó eszköznek bizonyult. Esterházy Sándor? Mit akarnak az Istenért, hiszen ez a fiatal ember tehetséges! Ah! a verebek kúnn a fákon... A gyűlés fél hatkor ért véget.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 27.

Kossuth Lajos egészségi állapotáról csütörtökön este nagyon aggasztó hírek jártak szájról-szájra Bpsten. Allitól a déli vasutal érkező utasok hozták a hírt, mely aztán gyorsan szétterjedve, mindenütt résztvevő és szomorú beszéd tárgya volt. Hála Istennek, nem igaz a dologból semmi és a rossz sejtések legörvendetesebb csefólata a távirat, melyet a »Bp.H.«-tunini tudósítója küldött, a mely így szól: »Kossuth Lajos egészsége egyre javul. A nagy hazafi négy nap óta hosszas sétákat tesz a szabadban.« Szerdán tisztelkedett nála Heli Ignác országgyűlési képviselő, ki másnap már el is utazott Budapest felé.

Teleki Samu gróf. ki már két év óta Afrikában utazik — mint már írtuk Afrika belsejéből Kairóba érkezett Höchlen kapitány kíséretében. Az odaváló földrajzi társaság lakomát rendezett a magyar főúr tiszteletére. A gróftól hír szerint a jövő hét végére Bpstre várják, honnan pár nap múlva birtokára Sáromberkére utazik.

Vilmos főherceg Erdélyben. Vilmos főherceg, a tüzérség főfelügyelője a jövő hét elején Nagy-Szebenbe érkezik, s visszatérőben hír szerint Kolozsvárt is megállapodik s itt néhány napot töltsön és ez idő alatt a tüzérséget szemléli meg.

A „Tribuna“ pere. A kolozsvári esküdtészek csak pár hét előtt mondták ki a vátkest Albin Septimius urra a »Tribuna« szerkesztőjére — a miért ez Cosma

Parthen nagyszebeni ügyvéd ellen becsület-sértő cikket tett közzé. Az esküdték verdiktje alapján a sajtóbiróság Albin Septimius bacsület-sértés miatt egy havi fogházra és 100 frt pénzbüntetésre ítélte. A vádlott semmiséget jelentett be, a kir. kuria azonban ezt visszautasította, s így Albin urnak egy hónapig lesz alkalmja a — gondolkozásra.

Gyaloglás Gráczból Nagy-Szebenbe. Említettük, hogy a gráci hely-örsg egy tisztje 1000 frtba fogadott, hogy Gráczból Bécsen, Budapest, Aradon keresztül, mindenütt a vasúti vágányok mellett haladva, 14 nap alatt elgyalogol Nagyszebenbe. A főhadnagy a fogadást megnyerte a mintegy 140 mérföldnyi utat 13 nap alatt téve meg.

Vámbéry Angliában. Vámbéry Ármin szerdán Londonba érkezett s távirati meghívást kapott a walesi hercegtől, hogy menjen két napra hozzá Sandringhambba, hol jelenleg Viktória királynő is időzik. Vámbéry e meghívás következtében már elutazott Sandringhambba.

Gyermekeken házastársaknak. Bonczidán (Kolozsvármegyében) férj és feleség néhány hó alatt elhalványt két kis árva hagyta maguk után. A gyermekeknek semmi vagyonuk nincs, s öreg nagyanyjuk — ki munka képtelen — az embereken könyör. dományából tartja őt unokáját. Gyermekeken házastársak istenes dolgot cseleked-nének, ha e szegény árvaiból magukhoz vennének. A gyermekek nemzetiösükre nézve magyarok, reform. vallásuk, szépek és egészségesek. Korukat illetőleg Filep Marika 11 éves, János 9, Zsuzsa 6, József 4, György 1 éves. Bővebb felvilágosítást nyújthat a bonczidai ref. lelkész ur, vagy Kolozsvármegye árvaszéke.

Az átheték bányá-hunyadi verseny gyaloglása szép sikerűnek ígérkezik. A versenyyel kapcsolatos bányá-hunyadi ünnepekre a klub élneke, egyik alelnöke több nő és férfi pártoló és rendez tagja is kirándul. A kerékpározók szintén nagyobb társaságban vonulnak ki, s csatlakozásra a m. vásárhelyi biczyklistákat is meghívták. Hegedűs Sándor képv. a klub alapító tagja, a klub versenykirándulásaira, a vasuton kivonulók részére mérsékelt vasúti jegyet közökölt ki a közl. minisetről. Már B.H.-ra is 50 szá-zalek ármérsékletben részesülnek a klub tagjai.

Iparvasut. Egy külföldi tőke-pénzes életre való vállalatot akar létesíteni, mely előreláthatólag hatalmas lendületet fog adni elsősorban Erdély ipari és gazdasági fejlődésének. Arról van ugyanis szó, hogy Kolozsvár vasúti állomásától kiindulva a török vágáson keresztül Szász-Fenes, Szász-Lóna, Oláh-Fenes, Szent-László, O-Léta, Alsó-Járás több községek érintésével az Aranyos-ügyén át Zalathnig vezető viciális vasútvonal építésének, mely első-sorban ariánus hivatalos, hogy e vidékek köré-be tartozó havasok és erdőségek gazdag kő és fa anyagát az egyes ipari telepekhez szállítsa. Ennyi ben tehát elsősorban iparvasút jellegével bírna s jelentékeny elemőzditaná a havasi vidékek kő és faiparának sikeres fejlesztését. A vonal irány már ki is van jelölve, s a vállalkozó az építési engedélyért már folyamodott is. Kolozsvár város is, mely e vonalnak egyik gőczpontja lesz, sokat várhat e vállalatától. Az alakulóban levő kolozsvári fakereskedő-részenvtársulat is — mely elsősorban épen e vidékre reflektál — hatalmas segédesszközt nyer e vállalatban, mely a társulat céljait is jelen-tékenyen mozdítja elő a szállítás megkönny-nebbitése által.

A kalotaszegi casino a kolozsvári atletikai klub 1889. évi első tavaszi versenyünnepélye alkalmából Bínffy-hunyadon a tigris-zárloda nagyermeben május hó 5-én zártkörű táncvizigalmat rendez.

Panasz egy plébános ellen. A brassói magyar kath. hívek között nagy viaszatetsést keltett Möller Ede apátplebános szval, hogy feltámadás napján német prédikációt tartott a híveknek. Brassónak a róm. kath. egyháshoz tartozó hívei csaknem kivétel nélkül mind magyarok, elenyésző kevés a bevándorolt német kath. család, mely ma már mind beszél és érti a magyar nyelvet. A katolikusok legnagyobb részét az örmények teszik, kik hazafiaság tekintetében nem állnak mögöttes a magyarság másik részének és szívben, nyelvben lelkes magyarok. Az esetet a brassói magyarok bejelentik egy panaszos feliratban Lönhárdt erdélyi püspöknek. Az írásbeli panasz mintegy 500 előleki magyar írta már alá, kik orvos-lást kérnek és remélnék a püspöktől.

A bécsi zavargás. A szakadatlan esőzés következtében csütörtökön az Ottakring-strasse kivételével, a hol egy csapat inas egy kávéház ablakait beverte, sehol sem fordultak elő rendzavarások. Csütörtökön megint 130 kocsis tért vissza a szolgálatba. Delután negyed 5 órakor a rendes forgalom ismét helyre állott. A vasúti társaság igazgatótanácsa elhatározta, hogy a kocsisoknak délebb egy órai szünetet engedélyez s a rendes munkaidőt 12 órában állapítja meg. Azonkívül a fizetési dolgot is szabályozni fogja. Az utolsó napokban sok helyen lehetett látni ilyen felíratú falragaszokat: »A kocsisok érdekében ne járjatok lovasúti kocsin.« »Le a lovasúti vamirokkal!« A boltok ajtajára is ragasztottak hasonló tartalom felhívásokat.

Adomány. Debreczen sz. kir. város tanácsa tegnap posta útján megküldötte a szoborbizottság pénztárnokához a lapokban már említett 1361 frt 79 k adományát a Kolozsvárt felállítandó Mátyás király szoborra. Az a körülmény, hogy ez összeg még az 1871-ik évben eszközölt gyűjtés eredménye, bizony-sága annak, hogy Kolozsvár a magyar nemzet kegyeletének közököztölt fejezi ki, midőn az igazságos királynak emlékszóbot törekedik

emelni. Ily nemes adományok mellett a siker bizonynyal nem marad el.

Az aradi kereskedelmi- és iparbank kríziséről a következőket jelentik: A könyvek megvizsgálására főként bizottság már befejezte munkáját, de hogy mit konstalt, azt csak akkor lehet majd meg-tudni, ha jelentést tesz az igazgatóságnak. Gondosan titkolnak mindent s csak annyit ziv-ározt ki, hogy a d fizit meghaladja a há-romszázötvenezer forintot. Bettelheim Vilmos, a letartóztatott könyve-e, azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy a bank hivatalnokai harminczhatezer forintot sikksztottak s a pénzt eljuttatták a bíróságnak. Azt régóta tudja az egész város, hogy Fischl titkár, Bettelheim könyvvizsgáló és Spitzka pénztáros nagyon ga-vallérosan költekett mindig. — A bank most már nem prolongálja a lejárt váltókat, mert a saját tartozásait is mind földmondák.

Tűrr tábornok Görögország-ban. Tűrr tábornok, ki az európai főváro-sokban tett utazásából legközelebb Görög-országba tér, Olaszország, Franciaország és Görögország kormányaitól azt a biztositást nyerte, hogy ezek a tábornoknak Korinthusi-csatorna befejezésére irányuló törekvéseit jó akaratu támogatásban részesítik.

Tordára. A K.A.C. bicykle köre f. hó 28-án kivonulást rendez Tordára. Indulással reggel 6 órakor a pénzügyi palota szög-letől, ugyan ez nap vissza Kolozsvárra. A tagok ponton megjelenésre kértének, kerékpá-rozó vendégeket szívesen látunk. Bartha Ge-rgely köri kapitány.

A szerb király koronázásá-hoz, mely junius havában fog megtörténni a zsisai kolostorban, a csár külön képví-selőt fog küldeni. Az még bizonytalan, vaj-on más nagyhatalmak is fogják-e követni e példát, mert a koronázásnak kizárólagosan egyházi jellege lesz.

VÁROSI HIREK.

Választások. A városi törvény-hatósági bizottságnak tegnap delután tartott közgyűlésen több rendbeli választás ejtetett meg a tagok élénk érdeklődése mellett. Leg-nagyobb élénkséget az első aljegyzői és az ujonnan rendszeresített algyezsi állásokra történt választások idéztek elő. Az első al-jegyzői állásra pályáztak Sombori András rendőrbíró, Pataky Sándor IV-ik aljegyző és dr. Esterházy Sándor végzett jogász. A kijelölő bizottság ezek közül csak Sombori Andrást jelölve ki, az első aljegyzői állásra egyhangulag választotta meg. Az algyezsi állásra kijelölttek dr. Fischer Lajos, Szacs-vai Dénes és Incze József ügyvédek. Az szavazási eredményében dr. Fischer Lajos kapott 50, Szacs-vai Dénes 39, Incze József 2 szavazatot, szótöbbséggel tehát dr. Fischer Lajos választotta meg. Egy első oszt. inoki állásra kijelölt Csizsár Victor, Kilin Márton és Múster Ede közl. szavazattöbbséggel Csizsár Victor választotta meg. A kijelölő bi-zottság állott gr. Bélyi Főispán elnöke alatt az általa kinevezett dr. Rózahegyi Aladár, dr. Finály Henrik és Éjszaki Károly további a közgyűlés által választott Nagy Béla, dr. Csiky Victor és Ferencz József tagokból. Megválasztattak még a közgyűlés által a köz-igazgatási bizottságba Gáman Zsigmond a kereskedelmi akademia felügyelő bizottsá-gába Kóváry László, a téglagyári ellenőri bizottságba Oriold József.

Dr. Esterházy Sándort, a kolozsvári egyetemnek volt kitűnő növendékét Gróf Bélyi Ákos főispán a városi tanács-nál megütrült III-ik aljegyzői állásra hely-ettesítette. A hatóság benne egy minden te-kinetben kütönnön kvalifikált és becses erőt nyert.

Az új szakbizottságok. A városi törvényhatósági bizottságnak tegnap delután tartott közgyűlésen az új szervezeti szabályrendeletnek megfelelő szakbizottságok tagjai is megválasztattak. E szerint I. Jog-ügyi, személyzeti, szervezési szak-bizottság tagjai lettek: Bokros Elek, Csiky Viktor, Csikmántory Ottó, Desky Albert, Dobál Antal, Durgó Albert, dr. Fischer Lajos, dr. Groisz Gusztáv, dr. Haller Károly, Haller Rezső, Kóváry Mihály, Nagy Béla, dr. Szász Béla, dr. Schilling Rudolf, Szvacsina Géza, dr. Szabó Gyula, Sigmund Dezső, Tamási Sándor, tiszti ügy, Finály Henrik, Losonczy János. II. Pénzügyi, gazdasági építé-szeti: Bak Lajos, ifj. dr. K. Biasini Domokos, Benigni Samu, Biró Mihály, Dávid Antal, Gáman Sigmund, Éjszaki Károly, dr. Groisz Gusztáv, Kondás Ferencz, Kóváry László, Nagy Béla, ifj. Nagy János, Nagy Lajos, Horovitz Sámuel, Sigmund Dezső, idős Varga Dániel, Weisz Mór, Nagy Mór, Szvacsina Géza, Trandafir Miklós. — III. Tan- és közmívelődési: dr. Csiky Victor, dr. Éltés Károly, Ferencz József, dr. Finály Henrik, Gáman Sigmund, dr. Groisz Gusztáv, Pákei Lajos, dr. Hincz György, Ulár Pál, Kovács János, Kóváry László, dr. Szabó Károly, dr. Szász Béla, Szász Domokos, Szász Gerő, dr. Vajda Gyula, Kiss Sándor, tanár dr. Rózahegyi Aladár, dr. Szabó Gyula, Salamon Antal. IV. Rendészeti és kato-nai ügyi: Bokros Elek, Kilin Miklós, Dobál Antal, Durgó Albert, Éjszaki Károly, Ferencz Ignác, Horváth Gyula, ifj. Lászlóczy S. Mátz Frigyes, Mihály László, Molnár József, Oriold József, Polcz R., ifj. Reményik L. Szék Miklós, Virányi István, Deák Pál, Salamon Antal, dr. Bartha János, dr. Rózahegyi Aladár. A közmunka bizottságba megválasztattak: Bak Lajos, gr. Bethlen Gergely, Dávid Antal, Éjszaki Károly, Benigni Sámuel, Gáman Sigmund, Horváth Gyula, ifj. Nagy János, ifj. Reményik Lajos, Sigmund Dezső, dr. Varga Dániel, Durgó Albert, Finály Hen-rik, dr. Bartha János, Nagy Lajos, Debreczeni Balázs, Marchant József, Buci József, Pákei Lajos, Kovács Gyula.

A kerékpározást helyes irány-ban igyekszik fejleszteni a Kol. Ath. Club

bicykli köre. A hajtásra, valamint a közön-séggel szemben tartózkodó figyelemre nézve már egy év előt szigorú szabályokat hozott, mely-lyek gondosan betartatnak. A biztos hajítás, kanyarodások, kitéréssek, valamint a gyors lezállásokra, úyszintint a művelőcsipődeszére koronkint iskolát tart a kör s időnkint belépő tagjai csak akkor hajthatnak nyilvánosan, ha a kellő gyakorlottságról vizsgát tettek. E réven a club bicyklistáit mind nagyobb ro-konszenzussal fogadja a közönség és jóindul-atot tanusit irántuk, — ugy a városi ha-tóság, valamint a sétatér igazgatója Kóvári László, kik előzékeny szíveséggel megenged-tek, hogy rendes gyakorlataikat május 1-től reggeli fél 6-ól 7 időben a sétatér egyik mellék sétfányán tarthassák. A club kerékpá-rozó, midőn vasparthán ülnek, egyenlő sport ruhát s löveget hordanak, megkülönböztetéstől a nem klubtagoktól, kik ügyetlen impolygás-sal hajtanak rá a szembe vagy előttük hala-dókra, s így fel lesznek intelve attól, hogy ezek bűnei a kör rovására irassanak. A kör a legutóbbi gyűlésén megválasztotta elnökül Istvánffy Gyula doktort, — másod kapitányának pedig Stampa Keresztélyt. A kör tagjai kirándulásukról naplót vezetnek, melybe az uti eseményekről kivált adatokat gyűjtönek az erdélyi utak földrajzi viszonyai-ról egy összeállítandó kerékpározók térké-p-hez, a kör a kerékpározásnak rövid időn élénk lendületet fog adni. Rövid idő múlva oly általános lesz az, mint télen a korcsolya-zás s megemlítjük, hogy a körnek már nő-kerékpározója is van.

A városi ipariskolákban a f. tanévi közvizsgálatok holnap vasárnap ve-zesi kezdetüket a hittani vizsgálatokkal. A vizsgálatok d. e. 11 órakor kezdődnek és pe-dig: a rom. kath. tanulóknak a főtéri plébánia templomában; az ev. reformátusoké a kül-magyarutczai ref. templomban; az év. ágos-taloké a b. magyar utcai ev. ágostai tem-plomban; az unitáriusoké a h.-szappanutczai leányiskolában; a mózes vallásuké a zsidó templomutczai imaházban s végül a g. kat-holikusoké d. u. 3 órakor a hitfelekezeti kis-mester utczai templomban. E nyilvános vizsgálatokra az érdeklődő t. közönséget tisz-telettel meghívja — az ipariskolák igazga-tósága.

Gyászhir. Rácz István nyomdász, a magyarországi könyvnyomdászok és betű-öntők kolozsvár-kertületi egyletének nyugdí-jazott tagja életének 79-ik boldog házasságá-nak 16-ik évében, rohamosan keletkezett bél-ból következtében, pár napi szenvedés után folyó hó 26-án éjeli 1 órakor elhunyt.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választómánya 1889-ik évi április hó 29-én delután 3 órakor ülést tart az egyleti irodában.

Hattyu halál. A sétatéri tónak ha-lottja van. Tiszta vizet több éveken keresztül nyugodt méltósággal szedelő hattyúk egyike tegnap szomorúan kimúlt. A hím hattyu megörve halgatta végig tegnap a dal, mely hattyú-ej-akáról elszált s aztán zokogva fogta be szeméit. A temetési gyászszertartáson Foris Márton, a főadmirális is jelen volt, ki azt nagy pompával eszközölte. Gyászadalokat bekadálók futak, kik irtó ellenségeknek örömmel bocsátának meg az okozott sok kellemetlenségért.

Munkás gyűlés. A budapesti általános munkás betegsegélyző egylet, ko-lozsvári előhely tagjai és a munkás dalárda f. évi apr. hó 28-án vasárnap d. u. 3 órakor a városi polgári iskola helyiségben kül-torda utca 1. szám. a rendes évi közgyűlést tartja, a melyre a t. tagokat és az ügyiránti érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazg. választmány.

Boltbetörés. A beltorda-utczában mult éjjel Bretter Mór kiskereskedő bolt-jának kirakatát betörték. A tolvaj a kiraka-tot takaró görögügyönt felszakította, az üve-get betörte s a kirakatban elhelyezett cukor likőr és szivar készletet elemelte. Alkalmasint meglepetéstől tartott, mert a boltba nem mert behatolni, s egy süveg cukrot az utczán eldo-bott. Bretter ma reggeli 6 órakor akarta megtetni jelentését a rendőrségnek, de ezen időben a rendnek őrei nem voltak talál-hatók. Hát így muszáj rendnek lenni?

Egy városi fizetéses tisztozt ál-lomás üresedésben jöven a ki elnyerni óhajta a kellő bizonyítvánnyal a tisztozt laktanyán a fel-ügyelőnél jelentkeztek ápril hó 30-án déli 12 óráig.

MŰVÉSZET.

Nemzeti színház. Tegnap este operette uj-donsággal kedveskedett az igazgatóság a szép számban megjelent közönségnek. Az »Uff király« szerzőinek »Tittos csók« című új »nagy operet-te«-je adatott első ízben. Az operette-ujdonaság alaposan megbukott azon egyszerű okból, mert a szövege mindeu kritikán alól állósem-miség, a zenéje pedig — leszámítva egy pár élénkebb keringőt — lapos és egyhangú, e mellett mértéken tul lármas és farszto. — A közönség határozottan unta magát s csak Réthy Laura pár dala és Megyeri kupléi keltették tetszést. A bukott darab sze-keret tologatták meg Serédi Sarolta, Láng Etel, Veresné, Pusztai, Gergely, vál-takozó igyekezzel de szerencse nélkül. Ma ismétlik a darabot. Okosabbat is tehetnének.

Várad Miklósnak lesz holnap (vasárnap este) jutalomjátéka, mely alkalommal a Vidor Pál sikerült »Ingyenélők« című népszia-műve kerül színpad. Várad Miklós szép da-laival és élénk játékaival már régi idő óta ki-vívta és állandóan megtartja maga iránt a kö-zönség szeretetét, s mi bár följelges dolgot végzünk, de még is megemlítjük Kolozsvár műértő közönségének, hogy igen derék csele-kedet lesz az, ha holnap a színházat zsufolá-

sig tölti meg, mikor is alkalmá lesz Váradit egyik legjobb szerepében láthatni, s egyze-rs-mind kifejezni iránta szeretetét is, azért a sok szép bus és vig dalokért melyek oly gyakra-n találtak szívünknek élénk viszhangra.

Nemzeti színház.

Bérlet

185-ik szám.

Kolozsvár, 1889. április 28.

Várad Miklós jutalomjátékául:

INGYENÉLŐK.

Népszimtmű.

Legujabb.

(Az »Ellenzék«-stírgőnyitudoitása.)

Főispán menesztés.

Budapest, ápril 27.

A hivatalos lap közli, hogy Beli-czey István Békésmegye főispánja fel-menetett és helyébe Terényi Lajos fő-jegyző neveztetett ki.

Virágkiállítás megnyitása.

Budapest, ápril 27.

A virágkiállítást ma nagy ünne-pélyességek között nyitották meg. A megnyitáson jelen voltak: József Agost főherceg: gr. Csáky Albin és br. Fejérváry miniszterek, Gróf, br. Nyáry és Pejacsevich tábornokok.

A hivatalos beszédek elhangzása után a zenekar »Isten áld meg a ma-gyart« — himnuszt zendítette rá.

Képviselőház.

Budapest, ápril 27.

A képviselőház az ünnepi szünna-pok után ma tartotta első ülését. Ez ülésen az elnöki előterjesztések után a napirend állapítottat meg. A költség-vetési törvényjavaslat tárgyalása szer-dán veszi kezdetét.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó-lapfőnökök:

MAGYAR MINTÁLV.

Nyilttér.

A KOLOSVÁRI „Fakereskedő Rész-vénytársaság“

100 frtos részvényeire 10 frt befizetéssel jegyzéseket csak folyó hó 30-ig fogad el a

HITELBANK és ZÁLOGKÖLCSON-TÁRSULAT és HUTELEZS KÁ-ROLY Kolozsvárt.

Van szerencsém tudatni, miszerint bécsi bevásárlási utazásomból haza-térve

női divat és pipere-üzletemet a legujabb divatu

kalapok és napernyőkkel s számtalan pipere cikkekkel dusan ellátam. A n. érd. közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel,

HOFFER M. JÓZSEF.

A n. é. közönségnél elterjesztett azon hírrel szemben, mintha az én helybeli látse-rész üzletem ideiglenes tartamú volna, van szerencsém egész határozottan kijele-teni, hogy én örökre állandóan itteni lakos maradok és elkészítek min-denemü optikai javításokat a legnagyobb megelégedésre.

Támaszkodva 32 évi tapasztala-tomra és számos tekintélyek elismeréseire, helyes választásért felelősség mellett a legjobb minőséggel szolgálók.

Szemüvegek és látcsövek (Lorgnet-tek) elismert jó üveggel 1 frt 50 krtól felfelé.

Színházi látcsövek (Perspektivák) a legközelebbi szerkesztők 5 frttól felfelé. Tábori-Perspektivák kitűnő üvegekkel mérsékelt árák mellett.

Rectificált Anervid Barometerek 5 frttól felfelé.

Szürke Zwickeres védszemüvegek napfény ellen 1 frttól felfelé. Orvosi maximal Thermometer és szemüveg Ordinatiokat, nemkü-lömben írásbeli megrendelésé-kei olcsón és pontosan teljesítek.

Kiváló tisztelettel:

A. BOSCOVITZ.

ELADÁSI ÜZLETHELYISÉG:

Főter 23-ik szám, az iparos egylet pal-tája alatt.

„A ZIENDA“

osztrák-francia elemi- és baleset biztosító-társaság.

Jutányos jégbiztosítás.

Társaságunk által elért kedvező eredmények arra indítanak bennünket, hogy a garaközönségnek jutányos díjakat számítsunk és különösen oly feleknek, kiknek az utóbbi években jégkárak nem volt, további kedvezményeket is adunk.

Bővebb felvilágosítással szolgál alant jegyzett képviselőnk.
Kolozsavartt, 1889. április 15-én.

334. (3-3)

AZ „AZIENDA“

osztrák francia elemi és baleset biztosító társaság
kolozsavartti vezérigazgatója.

a titkár:

DEÁK F.**DARNAY és KISS.**

Iroda: Főtér, Takarékpénztári épület.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Kolozsavartt, belközép-utca 12. sz. alatt** (bejárás Minorita-utca 1. szám)

fogászati műtermet

rendeztem be.

Készítek úgy egyes, mint egész fogsorokat arany-, platina- és Kautchuk-foglalásban és ezekhez a legjobb amerikai- és angol gyármányu műfogakat szolgáltatom.

Készítményeim jósa, valamint tartósságáról felelősséget vállalok és minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy kifogástalan és pontos kiszolgálást által a nagyérdemű közönség pártfogását mielőbb kiérdemelhessem.

Teljes tisztelettel

342. (1-1)

Adler Sándor J. Albert.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. közönség becses tudomására hozni, miszerint bécsi bevásárlási utunkból haza érkezünk, s a személyesen választott

legújabb mindennemű áruink

megérkeztek, s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíthetjük.

Az árakat illetőleg a versenyt minden végeladással képesek vagyunk kiállani.

Az eddig tapasztalt szíves pártfogást kérve, maradtunk

szokott tisztelettel

380. (5-5)

KIRÁLY és CSÁSZÁR.**Hatóságilag engedélyezett**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Kolozsavartt **az ev. ref. Status palotájában**

MEDGYESY L. JÓZSEF

CZÉGEM ALATT LEVŐ

női-, férfi divat és nagybani (En gross) raktáromat
az eddigi rendes áraknál 30%-kal olcsóbban

végleg kiárusítom.

Mintán a törvényes végkiárusítási határidő csak 6 óra terjed, s másfelől az üzlethelyiséget már folyó évi augusztus hó 31-én átadni feltétlenül szükséges, felhívom a n. é. közönséget dusan felszerelt raktáromon levő **férfi- és női-divat, szőr- és mosó kelmék, szőnyegek, vásznak, mindennemű ág- és asztal-készletek, férfi- és női kész fehérneműk, paplanok, nap- és esernyők, mindennemű apróságok és topánokbani nagy választékra.**

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe magamat továbbra is ajánlva, maradok

Kiváló tisztelettel

305. (9-25)

MEDGYESY L. JÓZSEF.**Végkiárusítás!!!****WEISZ és BENJÁMIN**

szobafestők és mázolóok,

337. (4-5)

Kolozsavartt, belszen-utca 13. szám.

Van szerencsénk a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy **több év óta fennálló**

szobafestő és mázoló üzletünket

ez időnyre is a legújabb és a legdivatosabb mintákkal és a kor igényeinek teljesen megfelelőleg rendeztük be; minden a szakmánkba vágó **szobafestő és mázoló munkákat eszinosan, tartósan és a lehető legjutányosabb árban** elkészítünk.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását továbbra is kérve,

maradunk tisztelettel

WEISZ és BENJÁMIN.**ALAPITTATOTT 1842.****HEREMAGYAK,**

kék és piros virágú arankamentesen takarítva, továbbá valamenynyi gazdasági magvak.

FÜMAGYAK,

minden faj külön, vagy okszerűen vegyítve, rétek, legelők és kertek begyepesítésére.

VETEMÉNY- és

mind tiszta fajok, magas csiraképeséggel, melyért a czég kezességet vállal.

VIRAGMAGYAK,

elsőrendű párisi és erfurti tenyésztőktől, legdúsabb választékban, minden faj- és színvegyületben.

Tauffer Ferencz utóda

magkereskedése Kolozsavartt, belközép-utca 6.

157. (41-1)

Főárjegyzék ingyen és bérmentve.**SZABÓ FERENCZ**

ajánlja a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt

ÁRU-RAKTÁRÁT.

Kolozsavartt, Főtér 7-ik szám,
(Báró Szentkereszty-féle ház.)

Norinbergi diszműáru, férfi-divat czikkek, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, nyakkendők, férfi- és gyermek-kalapok nagy választékban, lovagló- és vadász felszerelések — a legolcsóbb árakban s legjobb minőségben.

Valódi francia s angol illatszerek, mosdószappanok.

A tavaszi időnyre megérkeztek a legújabb divatu **férfi-kalapok** nagy választékban.

Vívó felszerelések nagy választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

teljes tisztelettel

297. (7-1)

SZABÓ FERENCZ.**Eladó Kolozsavartt****egy ujonnan felszerelt nagy könyvnyomda, gyors-sajtóval.**

Évenként egy 4000 forintos vállalat biztosittatik a vevőnek.

Értekezhetni:

az „ELLENZÉK“ kiadó-hivatalában, Kolozsavartt.